

ECONOMIA

Dividendas e taglias/impostas

DA GION TUMAISCH DEPLAZES

Ritguns incasseschan grondas dividendas e na pajan naginas taglias/impostas!? È quai vair?

Introducziun

Nus essan a l'entschatta da l'onn nov. Las grondas societads quotadas en bursa communitgeschan gia cifras provisoricas da l'onn passà ed en dus trais mais vegnan ils quints annuals da l'onn 2018 publicgads cun lur bilantschas e resultats (perditas ni gudogns) e l'utilisaziun da quels. Lura cumparan danovamain en la pressa brevs da lectur(a)s che recloman che ritguns incasseschan autas dividendas e na pajan naginas impostas sin questas entradas. (Jau preferesch il pled imposta al pled taglia, sco talian «imposta», franzos «impôt» ni spagnol «impuesto».) Questa denominaziun stat er en connex cun il substantiv imposiziun (per «Besteuerung») ed il verb imponer (per «besteuern»).

La chaussa n'è betg simpla da declerar. In'emproma!

Agen chapital u gudogns reportads

Il pli impurtant è da differenziar tranter il chapital mess a disposiziun ad ina societad (apport da chapital) dad ina vart ed ils gudogns realisads da la societad da l'autra vart. Il reimbursament da chapitals n'è betg suttemess a l'imposta sin las entradas. La distribuziun da gudogns realisads en ina societad (dividendas) fa dentant part da las entradas imponiblas.

Ins po cumparegliar cun in emprest. Il bab empresta a ses figl la summa da 10 000 francs per in onn e per in tschains da 2%. A la scadenza da l'emprest reimbursa il figl 10 200 francs a ses bab. La summa da l'emprest è liberada d'impostas. Il tschains da 200 francs ha il bab d'inditgar en sia decleraziun da taglia sco retgav dal chapital e pajar l'imposta sin entradas. Il medem vala era per in carnet da spargn. Il tschains annual è suttemess a l'imposta, prelevaments u il reimbursament dentant betg.

In simpel exempel (fictiv) po gidar:

«Exempel SA»

L'onn 2009 han quatter personas fundà la societad anonima «Exempel SA» cun in chapital d'aczijs da 100 000 francs ch'è repartì en 100 aczijs d'ina valur no-

Il proxim temp ston betg mo las interpresas, mabain er il singul burgais s'occupar da la taxaziun d'impostas.

FOTO Y. BÜRKL

minala da mintgamai 1000 francs. La bilantscha d'avertura preschenta pia

Agen chapital	
Chapital d'aczijs	frs. 100 000.00

Il persunal da nossa societad ha lavurà bain, uschia che questa po preschentar a la fin da l'onn 2013 l'agen chapital suandant:

Agen chapital	
Chapital d'aczijs	frs. 100'000.00
Reserva legala	frs. 2 500.00
(5% dal gudogns annuals)	
Gudogns reportads	frs. 47 500.00
Total agen chapital	frs. 150 000.00

La valur d'in'aczia è creschida a 1500 francs (per simplifitgar è l'activa e la passiva validadas tenor las prescripziuns da la tenuta da la contabilitad, uschia ch'ina dat naginas reservas implicitas/secretas).

Las fatschentas cuntinuan a marschar bain. L'automatisaziun da la produziun pretenda dentant ina gronda capacid d'investir. Novas maschinas ston vegnir cumpradas e la dumonda è co finanzia la summa necessaria da radund 100 000

francs. Quatter collavuratur(a)s demusan interess da sa participar a la Exempel SA ed èn prontas da consegnar il chapital necessari. Cunquai che las aczijs valan ussa 1500 francs vegn la valur d'emissiu da las novas aczijs er fixada a 1500 francs per aczia. Uschiglio vegniss la valur da las aczijs veglias svalitada (diluiziun). Quest augment da 500 francs vegn numnà generalmain «agio». Il pled uffizial è «reserva derivanta d'in apport en chapital». Suenten l'augment dal chapital sa preschenta l'agen chapital da la bilantscha suandantamain:

Agen chapital	
Chapital d'aczijs	frs. 200 000.00
Reserva legala	frs. 2 500.00
Agio (reserva d'apport da chapital)	frs. 50 000.00
Gudogns reportads	frs. 47 500.00
Total agen chapital	frs. 300 000.00

Valur pro aczia: 300 000 francs:
200 aczijs = 1500 francs.

Il persunal da nossa Exempel SA ha vivanant success en sia lavur. A chaschun da la radunanza generala da la societad

vegn preschenta in favuraivel quint annual cun l'agen chapital suandant:

Agen chapital	
Chapital d'aczijs	frs. 200 000.00
Reserva legala	frs. 5 000.00
Agio (reserva d'apport da chapital)	frs. 50 000.00
Gudogns reportads	frs. 95 000.00
Total agen chapital	frs. 500 000.00

Era dispona la societad d'ina buna liquiditad. L'acziunariat giavischa ussa, suenter 10 onns, u ina rendita dal chapital mess a disposiziun e quai en munaida e betg mo ina fictiva sin palpieri en furma da l'augment da la valur da l'aczia, u in reimbursament almain parzial da l'agio. En il cas che la societad fa perditas sa smiunescha gea questa valur. Il cussegl d'administraziun ch'ha da suttemetter a la radunanza dals acziunaris ina proposta davart la distribuziun dal gudogn annual ha ussa duas pussaivladads. El sa prevair da pajar ils 10 000 francs previs a quint da l'agio u dals gudogns reportads. Sco gia vis avant sa tracti en il cas d'ina reducziun da l'agio d'in reimbursament da chapital ed en il cas d'ina dividenda d'ina distri-

buziun da gudogns reportads. La summa dal reimbursament da chapital n'è betg suttemessa a l'imposta sin las entradas da l'acziunari, la dividenda dentant bain. Gist qua datti confusiuns tar ils laics. E savens en las societads sezzas la culpa, declerond reimbursaments da chapital sco dividendas.

Imposiziun privilegiada

La lescha d'impostas dat in avantatg a l'acziunari che posseda almain 10% dal chapital d'ina societad d'aczijs. L'acziunari cun ina tala participaziun qualificada sto pajar l'imposta sin l'entrada suletamain sin 60% da la dividenda retschavida. Quai è stipulà uschia per diminuir la dubla imposiziun dal gudogn realisà en ina societad da chapital. La societad anonima che realisescha in gudogn paja sezza l'imposta sin gudogns. Il mument che la societad distribuescha il gudogn restant (gudogn suenter l'imposta) entira-main u parzialmain en furma da dividenda sto l'acziunari pajar persunalmain l'imposta sin l'entrada sin questa rendita. Pia vegn quest substrat fiscal imponì ina secunda giada. Questa dubla imposiziun na vegn savens, discutond da la justia fiscal, betg tratga en consideraziun.

L'agio e la politica fiscal

La refurma da l'imposiziun da las interpresas II è entrada en vigur il schaner 2011. Dapi lura han societads da chapital la pussaivladad da distribuir a chargia da l'agio meds liquids exemts da l'imposta sin las entradas da personas privatas. Quest agio sto esser preschenta en la bilantscha da la societad sco reserva d'apports da chapital. Las rodas-mulin politicas molan plaunsieu ed han durà onns or avant il 2011. Ed il termin n'è betg vegnì fixà exactamain dapi quants onns enavos da l'onn 2011 che tals apports da chapital pon vegnir distribuids. Insumma è la vigur retroactiva da la pussaivladad da far talas distribuziuns en sasez problematica. Questas distribuziuns chaschunan grondas perditas fiscalas. Perquai vegnin nus a pudair vuschar sur d'ina refurma da la lescha federala concernenta. Questa vul restrenscher talas distribuziuns. Reservas d'apports da chapital duain pudair vegnidas distribuidas mo sche la societad distribuescha en il medem temp ed en la medema autezza era dividendas imponiblas.